

การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Development of Integrated Local Curriculum on The Civilized Way of
Ban Nong Khao Community Lifestyle of fifth Grade Students

Received: August 8, 2019
Revised: September 6, 2019
Accepted: September 13, 2019

พิชญวัฒน์ พวงเงิน*
Pitsanuwat Pvongngern
จิตณรงค์ เอี่ยมสำอางค์**
Chitnaron Glamsam-ang

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนาหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร และ 4) ประเมินหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราทร” จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบทดสอบ แบบประเมิน แบบสอบถาม และประเด็นสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว 2) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือความเป็นมาของหลักสูตรหลักการ จุดมุ่งหมายคำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้โครงสร้างรายวิชา เวลาเรียนแนวทางการจัดการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) นักเรียนมีความภาคภูมิใจในอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวอยู่ในระดับมากที่สุด และหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 5) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีผลการประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : กิจกรรมการเรียนรู้/ อารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว/ ผลการเรียนรู้/ ความภาคภูมิใจ

*นักศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Master of Education Student Program in Curriculum and Learning Management, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

**อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Advisor, Lecturer Dr., Permanent Lecturer Course Master of Education Program in Curriculum and Learning Management, Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail Address: pitsanuwat5985@gmail.com

Abstract

The objective of this study were: 1) to study the fundamental data to develop curriculum 2) to develop the curriculum 3) to implement the curriculum and 4) to evaluate the curriculum. The sample consisted of 30 fifth grade students of Watintharam “ Kowitintharathron” school. Research instruments consisted of interview form, document analysis form, test form, questionnaire, evaluate form and focus group items. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and content analysis.

The results were as followed: 1) The student and participants realized and need to develop the Integrated Local Curriculum on The Civilized Way of Ban Nong-Khao Community Lifestyle of 5 Grade Students 2) The curriculum developed consisted rational, principle, goals, course description, learning outcomes, course structure, study time, instructional guide, leaning media, measurement and evaluation and lesson plan. The curriculum had suitable at highest level. 3) The students had learning outcomes after learnt more than before at a 0.05 significance level. 4) The students’ pride in the Civilized Way of Ban Nong-Khao Community toward at highest level and the efficiency of curriculum met the criterion of 80/80. 5) The result of curriculum evaluation by participants at highest level.

Keywords : Learning Activity/ Civilized Way of Ban Nong-Khao Community Lifestyle/
Learning Outcome/ Pride

บทนำ

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในอนาคต สะท้อนให้เห็นได้ว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญอย่างมาก จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาค โดยเฉพาะในประชาคมอาเซียน และการจัดการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงนั้นต้องเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมแต่ละท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการจึงเปิดโอกาสให้สถานศึกษาร่วมกับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรลักษณะต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละสังคมท้องถิ่นที่กรมวิชาการได้กล่าวถึง (Department of Academic Affairs, 2000: 41) ดังนั้นในการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายนั้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อเป็นการสร้างลักษณะที่ดีของพลเมือง ไปช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศ

ตำบลหนองขาวตั้งอยู่บนเส้นทางการค้าตามแนวชายแดนและเส้นทางเดินทัพในสงครามระหว่างไทย-พม่า มีความสำคัญในฐานะชุมชนบนเส้นทางสงครามไทย-พม่า ผ่านด้านเจดีย์สามองค์ ประวัติของหมู่บ้านบันทึกในสมุดไทยโดยพระสงฆ์รูปหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่วัดพยุง ไบแยม (Baiyam, 2008: 15) ระบุว่าหนองขาวเกิดจากการรวมกันของหมู่บ้านเก่าสองแห่ง คือ บ้านดงรังและบ้านดอนกระเดื่อง ซึ่งถูกพม่าตีแตกเมื่อปี 2310 ระหว่างสงครามเสียกรุงสมัยอยุธยา บ้านเรือนและวัดถูกเผาพังพินาศ ภายหลังสงคราม ชาวบ้านที่พากันหลบหนี

.....
ภัยสงครามไปอยู่ตามเขากันเป็นเวลานาน ก็มารวมตัวกันทำกินบริเวณริมหนองน้ำใหญ่ที่เรียกว่า “หนองหญ้าดอกขาว” ต่อมาชื่อหนองน้ำได้กลายเป็นชื่อเรียกสั้นๆ ว่า “หนองขาว” สำหรับหมู่บ้านหนองขาว ตั้งอยู่ในตำบลหนองขาว อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นชุมชนหนึ่งที่มีวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนวิถีการดำรงชีวิตภูมิปัญญาท้องถิ่น และการประกอบอาชีพต่างๆ ที่น่าสนใจสืบเนื่องมาจากอดีตจนถึงปัจจุบันทำให้เห็นว่าชุมชนบ้านหนองขาวมีประวัติที่ยาวนาน ถ้านักเรียนหรือคนในท้องถิ่นไม่รู้เรื่องราวของอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว ละเลยภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามนี้ ในอนาคตอาจไม่เหลือเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ไว้ให้ภาคภูมิใจในบ้านเกิดของตนเองอีกทั้งโรงเรียนในชุมชนบ้านหนองขาว ได้จัดการเรียนการสอนแต่วิชาพื้นฐานเป็นหลัก แต่เดิมยังไม่มี การบรรจุหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวลงในหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญกับหลักสูตรท้องถิ่นและยังไม่มี การบรรจุหลักสูตรท้องถิ่นลงในหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้เยาวชนในชุมชน บ้านหนองขาวยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทรารม” อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นรายวิชาหลักในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จัดเวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวนั้นพบว่านักเรียนยังขาดความรู้เกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวที่ถูกต้อง เด็กยังขาดความสนใจคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัวจึงไม่ให้ความสำคัญและไม่ใส่ใจเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (Foundation Course, Basic Education, 2008) และนำข้อมูลท้องถิ่นมาบูรณาการสอดแทรก เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของข้อมูลท้องถิ่น ที่คนในท้องถิ่นต้องรู้เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการนำไปใช้ และตรงตามความต้องการของสถานศึกษา และความต้องการของท้องถิ่น จึงได้พัฒนาหลักสูตรใหม่ขึ้นมา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทรารม” มีความคิดเห็นตรงกันถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว ในวิชาสังคมศึกษา เนื่องจากโรงเรียนยังไม่เคยมีการดำเนินการจัดทำหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว โดยเน้นความต้องการและความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก ดังนั้นเพื่อสนองความต้องการของสถานศึกษา และความต้องการของนักเรียน ควรที่จะให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว และเพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นมรดกไปยังเยาวชนรุ่นหลังสืบต่อไป ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของตนเองทำให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น และเกิดความภาคภูมิใจในอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป ดังนั้นหลักสูตรที่ดีและเหมาะสมจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ในอดีตนักพัฒนาหลักสูตรจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเป้าหมาย เนื้อหาและวิธีการสอนของหลักสูตรโดยไม่ค่อยสนใจหรือคำนึงผู้เรียนว่าจะมีความรู้สึกรึหรือมีผลกระทบอย่างไร ปกตินักพัฒนาหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ และเนื้อหาสาระตลอดทั้งกระบวนการเรียนการสอนก็จะต้องเป็นเรื่องของครูที่ศึกษาวิเคราะห์และเก็บ

.....
ข้อมูลเพื่อนำมาออกแบบและพัฒนาเป็นเนื้อหาของหลักสูตรครุภัณฑ์จะหาเนื้อเรื่องและวิธีการเรียนการสอนโดย
คำนึงว่าผู้เรียนคิดอย่างไรมีความรู้สึกอย่างไร และมีความต้องการอย่างไร แต่ในปัจจุบันแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไป
จึงเป็นหน้าที่ของนักพัฒนาหลักสูตรที่จะต้องหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความถูกต้อง ชัดเจนและเป็น
ประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสันต์ ธรรมบำรุง
(Dhammabamrung, 1984:92) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตร
(Curriculum Development) จะมีความหมายครอบคลุมถึงการสร้างหลักสูตรการวางแผนหลักสูตรการปรับปรุง
หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบ ตั้งแต่จุดมุ่งหมาย
การเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลบุญมี เณรยอด (Nanyod, 1988: 18)
กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงโครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ทั้งหลาย
เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้นให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมและเพื่อบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
สังต์ อุทรานันท์ (Utranant, 1989: 30) กล่าวคำว่า “การพัฒนา” หรือ คำในภาษาอังกฤษว่า “Development”
มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีก
ลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้
2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และอีก
ความหมายหนึ่งก็คือ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลยจากการที่กล่าว
มาแล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับ แต่ง เสริม เติมต่อ หรือการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้ได้มา
ซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของ
ผู้เรียนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับแก้ไข พุทธศักราช 2545) มาตรา 27 (National
Education Act, 1999 (Revised Edition B.E.,2002) Section 27) ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการ
ประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตาม
วัตถุประสงค์ ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ
อันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และการจัดการศึกษาเพื่อให้
พลเมืองมีความเข้าใจความนั้น จะต้องกระทำควบคู่ไปกับการปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นชาติอันแสดงออก
ได้ทางภาษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาและค่านิยมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับ
ท้องถิ่นดังจะเห็นได้จากการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักการศึกษาระดับชาติในแผนการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2535 (National Education Plan, 1992)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้สอนของโรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราทร” จึงมีความ
สนใจศึกษาพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
นี้ขึ้น โดยใช้แหล่งเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน โดยบูรณาการข้อมูลท้องถิ่น
บ้านหนองขาวเพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจของนักเรียนและสอดคล้องกับชุมชนให้มีคุณภาพดีขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและงานวิจัยต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ 1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร 2. หลักการ แนวคิด หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่น 3. อารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว 4. การสอนวิชาสังคมศึกษา

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการ และนักการศึกษาได้เสนอแนวคิด ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ Tyler (1950: 1-2) Saylor, Alexander and Lewis (1981: 30-39) Oliva (1992: 169) Beauchamp and George (1981: 164) สงัด อุทรานันท์ (Utharanan, 1989: 314-316) กาญจนา คุณารักษ์ (Kunarak, 1997: 309) ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (Chuerattanaphong, 1996: 123-135) กรมวิชาการ (Department of Academic Affairs, 1991: 15-21, อ้างถึงใน วิทยา คุ่มฉายา (Koomchaya, 2011: 9) สุวิจักขณ์ อติคมกุลชัย (Atikomkulchai, 2011: 14-15) จุรีย์ บัวเข็ม และคณะ (BuaKhem et al., 2008: 4-6) และได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาตามแนวของ Borg, Water and Gall (1989: 785-795) จากการวิเคราะห์สังเคราะห์หลักการแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรสามารถสรุปได้ว่าในการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้มี 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (R_1 : Research) : ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (D_1 : Development) : พัฒนา หลักสูตรขั้นตอนที่ 3 วิจัย (R_2 : Research) : ทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (D_2 : Development) : ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. หลักการ แนวคิด หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่น

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากการศึกษาแนวคิดหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นของกรมวิชาการ (Department of Academic Affairs, 2002) และใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (Chuerattanaphong, 1996) กล่าวว่าหลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานและบุคคลในท้องถิ่นจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ

3. อารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว หมายถึงกิจวัตรประจำวันและแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชากรในเขตท้องถิ่นบ้านหนองขาว ซึ่งประกอบด้วย วิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อม สภาพของท้องถิ่นบ้านหนองขาวนั้นเป็นอย่างไร มีความเจริญก้าวหน้าหรือล้าหลังเพียงใด ภาพการณ์ครองชีพของผู้คนในชุมชนเป็นเช่นใด ก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบพื้นฐานเฉพาะของชุมชนนั้นๆ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจ และลักษณะทางการเมือง การปกครอง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมรวมทั้งด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในปัจจุบัน มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในท้องถิ่นบ้านหนองขาว

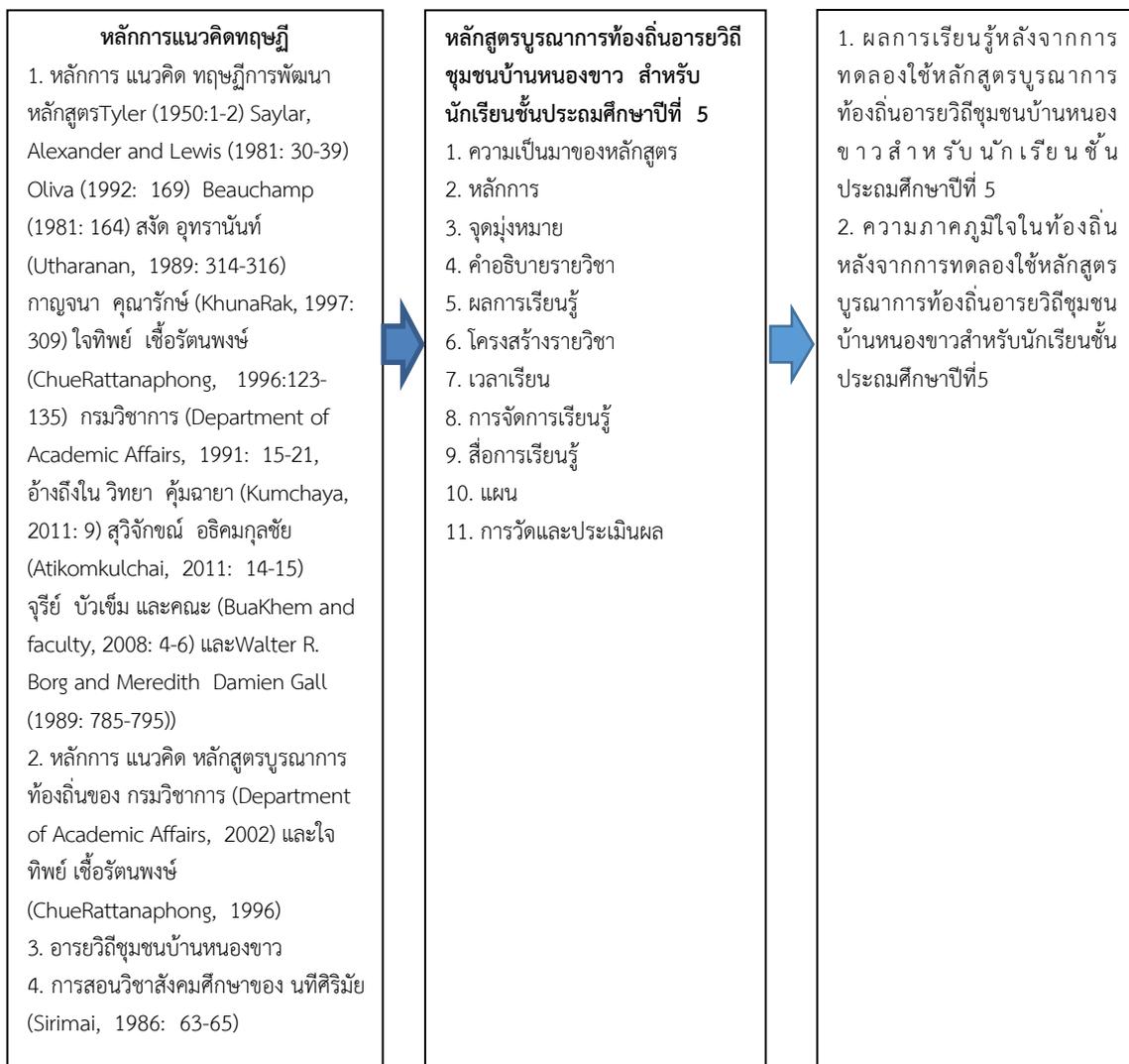

4. การสอนวิชาสังคมศึกษา

การวิจัยการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษาในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตามแนวคิดของ นที ศิริรัมย์ (Sirimai, 1986: 63-65) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง เทคนิคการสอนโดยเน้นความสนใจความสามารถ และความต้องการของผู้เรียน ด้วยการผสมผสานเนื้อหาวิชาในแง่มุมต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์กัน เป็นการสร้างความคิดรวบยอดให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และยังสามารถนำความคิดรวบยอดไปสร้างเป็นหลักการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นอย่างไร
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการเรียนรู้เป็นอย่างไร
3. ความภาคภูมิใจของนักเรียนเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว หลังจากได้รับการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับใด
4. หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีผลการประเมินอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชน บ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
4. เพื่อประเมินหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความภาคภูมิใจของนักเรียนเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว หลังจากได้รับการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก
4. หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (R₁ : Research) : ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราทรร” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และศึกษาข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาว

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาสังคมศึกษาจำนวน 1 ท่าน ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 1 ท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการจำนวน 1 ท่าน ผู้รู้ในท้องถิ่นจำนวน 1 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังต่อไปนี้ 1. แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Form) 2. แบบสอบถาม (Questionnaire) 3. แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาโดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การสร้างเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนเพื่อการหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีการหาตรวจสอบค่า ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.00

วิธีดำเนินการ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราทรร” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมศึกษาความต้องการเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และศึกษาข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และผู้รู้ในท้องถิ่นจำนวน และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอในรูปแบบพรรณนาความ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (D₁ : Development): พัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบหลักสูตรจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ 1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และ 4. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาสังคมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1. แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง 2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 3. แบบประเมินแบบทดสอบผลการเรียนรู้และ 4. แบบประเมินแบบสอบถามความภาคภูมิใจในอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนา โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การสร้างเครื่องมือ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนเพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งผลการตรวจสอบความตรงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาร่างหลักสูตรและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง
2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ 3. แบบประเมินแบบทดสอบผลการเรียนรู้และ 4. แบบประเมินแบบสอบถามความภาคภูมิใจในอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว
2. นำหลักสูตรและเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น ตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน
3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่พัฒนาขึ้น ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 3 (R₂: Research): ทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ หลังจากการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อประเมินความภาคภูมิใจในท้องถิ่นบ้านหนองขาว หลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพภาคสนามของหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพของหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราทร” ตำบลหนองขาว อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากสถานศึกษา

ตัวแปรการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ผลการเรียนรู้หลังจากการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว 2) ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นหลังจากการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราท”
2. แผนการจัดการเรียนการสอนเรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว และแบบวัดผลความภาคภูมิใจในอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แบบแผนการวิจัย

มีแบบแผนการวิจัยแบบ (One-Group Pretest - Posttest Design) (Tuckman, 1999: 160) ดังตารางแบบแผนการทดลอง

ตารางแสดงแบบแผนการทดลอง One-Group Pretest - Posttest Design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T ₁	X	T ₂

X หมายถึง หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

T₁ หมายถึง การทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว ก่อนการใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

T₂ หมายถึง การทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว หลังการใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีการดำเนินการ

วิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราท” จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

ขั้นที่ 2 ทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราท” จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยดำเนินการสอน สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง จำนวน 10 สัปดาห์ โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ในการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติตามตารางจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการสอนที่กำหนดไว้ โดยมีการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวของนักเรียน ก่อนการทำการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

3.3 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้นักเรียนจนจบหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวแล้ว ผู้วิจัยประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวและความคิดเห็นต่ออารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวและหลักสูตรของนักเรียน โดยการทำแบบทดสอบและแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางคณิตศาสตร์การวิเคราะห์เนื้อหา (t-test)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินหลักสูตร(D₂ : Development): ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทรพร” ตำบลหนองขาว อำเภอนครหลวง จังหวัดกาญจนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบประเมินหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วยส่วนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่ โดยสรุปเป็นคำร้อยละส่วนที่ 2 ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหาร/ ครู/ คณะกรรมการสถานศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์และเหมาะสมในการนำไปใช้ซึ่งได้สนทนาในหัวข้อต่อไปนี้ 2.1 ด้านบริบท 2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า 2.3 ด้านกระบวนการ และ 2.4 ด้านผลผลิต ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการให้คะแนนความคิดเห็น 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาโดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การสร้างเครื่องมือเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนเพื่อการหาความตรงเชิงเนื้อหาซึ่งผลการตรวจสอบความตรงมีค่าเท่ากับ 1.00

วิธีดำเนินการ

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. การประเมินหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินหลังการใช้หลักสูตร โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้บริหาร/ ครู/ คณะกรรมการสถานศึกษามาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์และเหมาะสมในการนำไปใช้โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. นำผลการประเมินหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปปรับปรุงหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้มีการหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวให้นักเรียนมีความรู้ เรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวโดยบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวโดยจัดเนื้อหาความรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1) การเป็นส่วนหนึ่งของสุวรรณภูมิ 2) เส้นทางเดินทัพ 3) เส้นทางค้าขาย 4) เส้นทางเสด็จ 5) ความสัมพันธ์ไทยกับจีน 6) คนหนองขาว 7) อาชีพคนหนองขาว 8) ความเชื่อความศรัทธา 9) ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองขาว 10) อาหารท้องถิ่นของกินบ้านหนองขาว 11) บุคคลสำคัญและศิลปพื้นถิ่นบ้านหนองขาว และ 12) แนวโน้มในอนาคตของบ้านหนองขาวมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบทางตรง (Direct Instruction) และวิธีสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โดยนำวิธีสอนทั้งสองแบบมาบูรณาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลักสูตรรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมโดยบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ผลการเรียนรู้ 6) โครงสร้างรายวิชา 7) เวลาเรียน 8) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล 11) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 หน่วย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1. การเป็นส่วนหนึ่งของสุวรรณภูมิหน่วยการเรียนรู้ที่ 2. เส้นทางเดินทัพ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3. เส้นทางค้าขาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 4. เส้นทางเสด็จ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5. ความสัมพันธ์ไทยกับจีน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6. คนหนองขาวหน่วยการเรียนรู้ที่ 7. อาชีพคนหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 8. ความเชื่อความศรัทธาหน่วยการเรียนรู้ที่ 9. ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 10. อาหารท้องถิ่นของกินบ้านหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 11. บุคคลสำคัญและศิลปพื้นถิ่นบ้านหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 12. แนวโน้มในอนาคตของบ้านหนองขาวและมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}=17.77$, S.D.=1.07)

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความสนใจในข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาว ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความตั้งใจให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีชุมชนบ้านหนองขาวให้กับบุคคลนอกชุมชนซึ่งมีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นของตนโดย ผลการเรียนรู้ เรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว หลังการใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวและนักเรียนที่ได้เรียนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่น

.....
อารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

4. ผลการประเมินผลหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้บริหาร/ครู/คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการประเมินด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.60, S.D.=0.48)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้พัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความรู้ เรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว โดยบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาว ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนบ้านหนองขาวได้รับการยอมรับว่าเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมซึ่งได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากนักเรียนต้องมีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นของตนเองก่อนจึงจะสามารถถ่ายทอดและเผยแพร่ประเพณีวัฒนธรรมบ้านหนองขาวให้กับนักท่องเที่ยวได้หลักสูตรนี้มีประโยชน์ในการช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียน ซึ่งมาเรียม นิลพันธุ์ (Nillapan, 2000: 6) ได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาบรรลุสมความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพราะหลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลในทุกๆ ด้าน กล่าวคือ ผู้เรียนอยู่ในวัยที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพราะผู้ทำการพัฒนาหลักสูตรสามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเพื่อวางรากฐานทางความคิด และความประพฤติของผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความสำนึกในสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ทำให้ผู้เรียนเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม หลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองตลอดจนสามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามที่ตนถนัด หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนหางเสือเรือที่คอยบังคับหรือกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาหลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่อประเทศชาติต้องการที่จะสร้างคุณลักษณะของประชาชนในชาติให้เป็นอย่างไรรัฐบาลก็สามารถจะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์ให้เยาวชนเป็นไปตามจุดหมายของชาติได้และโลกแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization)

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าหลักสูตรบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ผลการเรียนรู้ 6) โครงสร้างรายวิชา 7) เวลาเรียน 8) แนวทางการจัดการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล 11) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 หน่วย ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1. การเป็นส่วนหนึ่งของสุวรรณภูมิ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2. เส้นทางเดินทัพ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3. เส้นทางค้าขาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 4. เส้นทางเสด็จ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5. ความสัมพันธ์ไทยกับจีน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6. คนหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 7. อาชีพคนหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 8. ความเชื่อความศรัทธา หน่วยการเรียนรู้ที่ 9. ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 10. อาหารท้องถิ่นของกินบ้านหนองขาว

.....
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11. บุคคลสำคัญและศิลปินพื้นถิ่นบ้านหนองขาว หน่วยการเรียนรู้ที่ 12. แนวโน้มในอนาคต
ของบ้านหนองขาวและมีผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้นำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดอินทาราม “โกวิทอินทราทร” กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และจากการสอบถามความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นนำหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ โดยจัดให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน และในสาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาว ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน และความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (Basic Education Core Curriculum, 2008) ที่กล่าวถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย ประสิทธิ์วิฑูมิเวชช์ (Prasitwuttivach, 1999:135) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทที่พัฒนาในระดับชาติ มีการกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของสังคมในลักษณะกว้างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คล้ายคลึงกัน เนื้อหาสาระ และประสบการณ์บางอย่าง ไม่สามารถประมวลรายละเอียดตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น บางเนื้อหาสาระไม่อาจสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความสนใจในข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาว ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความตั้งใจให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ นักเรียนอยากมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีชุมชนบ้านหนองขาวให้กับบุคคลนอกชุมชนซึ่งมีเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นของตนโดยผลการเรียนรู้ เรื่องอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว หลังการใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวและนักเรียนที่ได้เรียนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวที่นำมาจัดการเรียนรู้เกิดจากความต้องการของนักเรียนและเป็นเรื่องใกล้ตัวที่อยู่ในชุมชนนักเรียนได้เรียนรู้ประวัติบ้านหนองขาว สภาพที่ตั้ง อาณาเขต ภูมิศาสตร์ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนบ้านหนองขาวและเพื่อเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นมรดกไปยังเยาวชนรุ่นหลังสืบต่อไป นักเรียนได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของตนเอง และตระหนักถึงคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบทางตรง (Direct Instruction) และวิธีสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โดยนำวิธีสอนทั้งสองแบบมาบูรณาการซึ่งเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาว ที่จำเป็นต้องเรียน

ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยภาคทฤษฎีใช้วิธีสอนแบบทางตรง (Direct Instruction) เรียนเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวประเพณีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ นักเรียนต้องได้รับข้อมูลความรู้ต่างๆ จากครูเป็นผู้ถ่ายทอด และหลังจากนั้นครูจะนำวิธีสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) มากระตุ้นเร้าความสนใจให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นอยากที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในการทำกิจกรรมต่างๆ อยู่ในระดับดีเยี่ยม และผลการเรียนรู้ เรื่องข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีและวิธีการต่างๆ มากมาย ทฤษฎีและวิธีการเหล่านี้ ได้แก่ การศึกษาถึงความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหาหน้าที่ของภาษา ความหลากหลายของภาษา วัฒนธรรมและการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกันจึงทำให้เกิดความหลากหลายของแนวคิดขึ้น และก่อให้เกิดวิธีการสอนที่แตกต่างกันไป ดังนั้นในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนจึงควรจัดระบบความคิดเกี่ยวแนวคิดและวิธีสอนของตนเองเข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อน

4. ผลการประเมินผลหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้บริหาร/ ครู/ คณะกรรมการสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลการประเมิน ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากการศึกษาข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวที่นำมาจัดการเรียนรู้จากความต้องการและความสนใจของนักเรียนเนื้อหาในหลักสูตรเป็นเรื่องใกล้ตัวที่อยู่ในชุมชนมีการจัดการเรียนรู้ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สภาพแวดล้อมจริงเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นโดยมีครูคอยแนะนำซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนากระหว่างชุมชน ดังนั้น จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในอนาคตสะท้อนให้เห็นได้ว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญอย่างมาก จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาคโดยเฉพาะในประชาคมอาเซียนและการจัดการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงนั้นต้องเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตเศรษฐกิจและสังคมแต่ละท้องถิ่น กระทรวงศึกษาธิการจึงเปิดโอกาสให้สถานศึกษาร่วมกับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรลักษณะต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของแต่ละสังคมท้องถิ่นโดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากการศึกษาแนวคิดหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นของกรมวิชาการ (Department of Academic Affairs, 2000: 41) อีกทั้งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 (ฉบับแก้ไข พุทธศักราช 2545) มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และการจัดการศึกษาเพื่อให้พลเมืองมีความเข้าใจความนั้นจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการปลูกฝังความภาคภูมิใจในความเป็นชาติอัน

.....
แสดงออกได้ทางภาษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาและค่านิยมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของทั้งในระดับชาติระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นดังจะเห็นได้จากการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักสูตรการศึกษาของชาติในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 (Ministry of Education, 1992: 7) ข้อ 3 ความว่า “การก้าวทันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่และการรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศหรือจากภายนอกชุมชนจะต้องประสานควบคู่ไปกับความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของท้องถิ่นและสังคมไทย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น”

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าหลังการใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ดังนั้นเพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบทางตรง (Direct Instruction) และวิธีสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) โดยนำวิธีสอนทั้งสองแบบมาบูรณาการเนื่องจากเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการเรียน เรื่องหลักสูตรท้องถิ่นควบคู่กับการบูรณาการในสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จะเกิดผลกับนักเรียนมากที่สุด

1.2 จากความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียน ด้านความรู้เกี่ยวกับวิถีชุมชนของตนเองโดยบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว อยู่ในระดับน้อยที่สุดเนื่องจากโรงเรียนในชุมชนไม่มีการบูรณาการข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวลงในหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูควรจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และเพิ่มเวลาในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาวลงในหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าหลังการใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวอยู่ในระดับดีเยี่ยม ดังนั้นเพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ครูควรนำเนื้อหาสาระเกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นบ้านหนองขาวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.4 การวิจัยครั้งนี้มีขอคนพบหลายประการที่น่าสนใจในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในบริบทของโรงเรียนชุมชนซึ่งมีลักษณะเฉพาะ ดังนั้นสำหรับโรงเรียนที่จะดำเนินการพัฒนาหลักสูตรหรือประยุกต์ใช้ในบริบทอื่นควรจะทำการศึกษาและทำความเข้าใจขอค้นพบดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่าควรพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการท้องถิ่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในบางแผนการจัดการเรียนรู้มีการสอนเกินเวลาดังนั้นครูควรยืดหยุ่นเวลาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม

2.3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนโดยใช้หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้นโรงเรียนควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้วิจัยต้องตระหนักถึงการนำกระบวนการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวมทั้งการปรับกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับนักเรียนและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบัน

2.5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้รู้ในท้องถิ่นที่ถ่ายทอดความรู้ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารยวิถีชุมชนบ้านหนองขาว และควรเป็นผู้มีเทคนิคที่หลากหลายในการถ่ายทอดความรู้เพื่อเป็นแรงจูงใจนักเรียน เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานของการเรียนรู้และมีความสามารถที่แตกต่างกัน

2.6 ผู้วิจัยต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ และมีมนุษยสัมพันธ์กับท้องถิ่นค่อนข้างมากพอสมควรรวมทั้งเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูง เพราะต้องอาศัยการติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกับแหล่งอารยวิถีชุมชนท้องถิ่นหรือกับผู้รู้ในท้องถิ่น

References

- Atikomkulchai, S. (2011) . **Curriculum Development, Additional Subject Subject Local Product Science Project for Prathom Suksa 6 Students.** Master of Education Thesis Program in Department of Curriculum and Teaching Method Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Baiyam, P. (2008). **Local Stories.** Thai Way of Dhamma Learning Center : The Muang District, Kanchanaburi Province. (in Thai)
- Beauchamp. and George A. (1981). **Curriculum Theory** (4th ed). Ltasca, Illinois : F.E. Peacock Publisher, 1981. Bobbit, F. The Curriculum. Boston : Miffin.
- Basic Education Core Curriculum. (2008). **Core Curriculum for Basic Education.** Bangkok : The Agricultural Cooperative Assembly of Thailand Printing Company Limited. Nakhon Pathom : Silpakorn University Printing Factory. (in Thai)
- Borg, R. Water. and Gall, Meredith Damien. (1989). **Educational Research.** 3rd ed. New York: Longman.
- Buakhem, J. et al. (2008). **Curriculum Development for Additional Course on the Production of Flavored Fish Sauce from Krathong Leaves Learning, Occupational and Technology Learning for Prathomsuksa Six Students.** Master of Education Thesis Program in Curriculum and Instruction Graduate School Naresuan University. (in Thai)
- Chuerattanaphong, C. (1996). **Curriculum Development : Principles and Practices.** Bangkok: Aleen Press Printing Company Limited. (in Thai)

- Department of Academic Affairs. (1991). **The Formula Development to Perform a Marching Band Mission in an Action Rite Pledge to the National Flag, Army General or the Royal Military Academy.** Program and Supervision Program Department of Curriculum and Instruction Faculty of Graduate Studies Silpakorn University. (in Thai)
- _____. (2000). **Learning Strategies.** A Guide to School Development into Educational Standards. Bangkok: Religious Printing Factory. (in Thai)
- _____. (2002). **Basic Education Curriculum 2001.** Bangkok: Printing and Shipping Organization Printing Factory. (in Thai)
- Dhammabamrung, T. (1984). **Curriculum and Curriculum Administration.** Bangkok: Religion. (in Thai)
- Foundation Course, Basic Education. (2008). **Core Curriculum for Basic Education, B.E. 2008.** Bangkok: Assembly Printing House, Agricultural Cooperative of Thailand Limited. Nakhon Pathom: Silpakorn University Printing House. (in Thai)
- Koomchaya, W. (2011). **The Curriculum Development on The Marching Band Performance in The Ceremony of Taking The oath of Allegiance to The Colours for The Royal Thai Army School of Music.** Master of Education Thesis Program in Department of Curriculum and Teaching Method Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Kunarak, K. (1997). **Curriculum and Development.** NakhonPathom: Project to Promote the Production of Textbooks and Teaching Materials Silpakorn University. (in Thai)
- Ministry of Education. (1992). **Principles of National Education in the National Education Plan 1992.** Bangkok: Assembly of Agricultural Cooperatives of Thailand from the Ministry of Industry.
- Nanyod, B. (1988). **Principles of Curriculum Development.** Bangkok : Department of Management Education Chulalongkorn University. (in Thai)
- National Education Plan. (1992). **National Education Plan 1992.** Bangkok: The Kurusapa Printing House. (in Thai)
- National Education Act. (1999). **National Education Act 1999.** Bangkok: Printing House, Teachers Council of Thailand, Ministry of Education. (in Thai)
- Nillapan, M. (2000). **Research Synthesis in the Curriculum.** Nakhon Pathom: Silpakorn University Printing Factory. (in Thai)
- Oliva, Peter F. (1992). **Developing the Curriculum.** 3rd ed. New York: Harper Collins.
- Prasitwuttivach, W. (1999). **The Development of Local Sutras.** Bangkok : Discovery Company. (in Thai)
- Saylor, J.G., W. Alexander and A. J. Lewis. (1981). **Curriculum Planning for Better Teaching and Learning.** New York : Holt, Rinehart and Winston.

-
- Sirimai, N. (1986). **Integrated Teaching and Learning Style**. Master of Education Thesis
Program in Secondary Education Graduate School Srinakharinwirot University
Prasarnmit. (in Thai)
- Tuckman, B.W. (1999). **Conducting Educational Research**. 5th ed. Washington, D.C. : Harcourt
Brace & Company.
- Tyler and Ralph W. (1950). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago :
University of Chicago Press.
- Utaranan, S. (1989). **Basic and Curriculum Development**. 3rd edition. Bangkok : Printing
Chulalongkorn University. (in Thai)